

misest üks hing, kes kõik laduwa ilma walude, murde, tühja waewade loorma enda pealt oli wiskanud. Ei mite tasafemast wäljanäitust, et siit elust lahumine wõitlemisel raskust tegi, oli tunda. — Wiis, kuus miinutid läksid sügawas wailusfes mööda. Seal tõstis Keiser waatmist, kui oleks Ta seda taewa poole seadnud ja selle peale, niisama suguse rahuga, niisama liht kombel hakan ta küsima: „Mis olete teie oma kuulamise-toruga *) leidnud? Kõõpaid kopsudes?“ — „Ei,“ kostis arst, „kopsudes on alwamine hakanud.“ — „Kuis oli teil julgust, mulle surmamõistmist nii wiidist kuulutada?“ — „Majestät,“ ütles arst, „mul oli selle tarwis enam kui üks pöhi. Esiteks ja pääasjalikult täidan ma sellega üht Teile antud tõutust. Poolteist aasta eest ütlesite Teie mulle: Mina tahan et teie mulle täieliku tõt räägite ja kohalt sel aeal, kus seda wäga tarwis on. Se lugu on nüüd paraku lüäs. Aga ühtlase täidan ma ka ühe teise, ühe pühalikuhobuse riigivalitseja ja pereisa waasta. Teil on aga weel mõned tunnid elada. Teil on täis selge meelemõistus ja teate et sugugi lootust enam ei jää. Majestät tahawad neid tundisi wiist tarwitada wiimseks jutustamiseks Teie auujärje pärijaga. Wiimaks olen ma Teie Majestätile tõt, täieliku tõt rääkinud, sest et ma Teid tunnen, sest et ma Teid

*) Üks arsti riistapuu, misga rinnatõbe pödewaib haiged läbi katjutakse.

armastan.“ — Wäga rahuliku tähelepanemisega kuulab Keiser seda jutu. Juba ei wõinud arst enam oma pisaraid ärakeelata. Kui Keiser seda nägi, andis Ta temale lät ja ütles: „Ma tänan teid.“ — Jälle kadusid wailfult mitu miinutid. Siis ütles Keiser: „kutsuge minu wanem poeg seie.“ Kui arst seda käsku täitis, lisas Keiser niisamuti harilikku ealega juure: „Ärge unustage mite minu teiste lastele teada anda, minu poea Konstantinile. Aga ärge ehmatage mite Keiserina.“ — Tema Jse awaldas oma ligist eluotsa ellast armastatud poeale ja südamelikus mures Keiserina pärast lisas Ta peale: „Ma loodan et sa emale midagi ei ütelnud, midagi ei saa üt-
lema.“ — Sedasama muret jagas Suurwärotina Maria Nikolajewna, kes kõigist haigekambri ligemal oli. Tema ütles arstile: „Kuda saame meis ema ettevalmistama?“ — Aga kristlik abikaasa, kristlik walitsejana oli juba kõige wasta valmistatud ja Keiser ei pannud ka imeks, kui Ta Teda oma woodi ees nägi. Et Keiserina olnud omal paigal, lät, mis Temale südamega ühtlase oli antud, enda pihus pidades. Keisri pihi-isa, niisamuti juba walmis, ootas ligimail püha annetega. Pärast pühaliku pihi ettevalmistamise palwede lugemist, läksid Keiserina ja Tsesarewits toast, kuhu nad pärast Sakramenti andmist tagasi tulid.

Kõik teised kõrge Keisrimaja liikmed ootasid, rõh-
wili maas, ligemas toas haigekambri kõrwas Tema